

Søfartsøen Bogø

Udviklingsplan

Flot natur

Vi ønsker, at naturen er tilgængelig og beskyttet. Nye trampestier øen rundt, gode forhold for sejlere, kajakroere, fritidsfiskere og andre havaktiviteter, mere skovrejsning og effektiv pleje af de grønne arealer i byen og ved strandene.

Levende kultur

Bogø har været beboet fra de ældste tider. Vi ønsker, at de mange kultur minder gøres synlige. Byen er præget af, at øens befolkning i stort tal har været søfolk. Vi ønsker dette præg opretholdt ved en nænsom restaurering og en løbende vedligeholdelse. At øen er en landbrugsø, og har været det altid, har sat sig flotte spor f. eks. i form af en markant vindmølle og flere gamle gårde.

Bogø er en skoleø. I dag tegnet af Bogø Kostskole/Idrætsefterskolen Grønsund, men tidligere også af en navigationsskole, en rytterskole, en kommuneskole samt en observationskole.

De mange udefra kommende elever har gjort det muligt at opretholde mange aktiviteter og have gode faciliteter. Bogø er præget af mange og meget aktive foreninger. Vi ønsker at støtte de mange aktiviteter.

Attraktiv bosættelse

Der boede mennesker på Bogø i stenalderen og har gjort det lige siden. Bønder, fiskere og søfolk. Siden hen også håndværkere og handlende. I dag er befolkningen bredt sammensat, og der er mange børnefamilier. Bogø har en fuldt udbygget skole og en integreret børneinstitution.

Vi ønsker en fortsat tilflytning, men også en grænse for hvor mange indbyggere øen kan rumme uden at miste sit særpræg.

Der er således fortsat brug for opførelse af nye huse, men også for en sanering og nedrivning af den dårligste bygningsmasse.

Øens vejnet er ikke dimensioneret til den nuværende trafik. En yderligere bosætning kræver således en udbygning af vejene.

Naturen og omgivelserne

Der er få steder på Bogø, hvor man ikke kan se vandet fra. Bogø mangler et stisystem. Vi forestiller os, at der oprettes en trampesti øen rundt, samt at de tidligere poststier genoprettes.

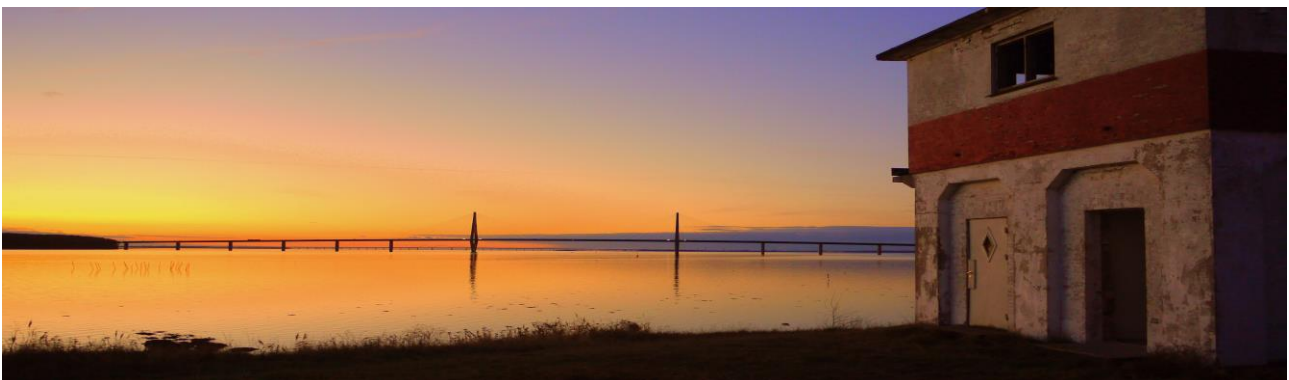
Østerskov er øens gamle skov, medens Vesterskov er plantet i nyere tid. Der er afsat yderligere arealer til skovrejsning i forbindelse med begge skove.

I Østerskov findes adskillige fortidsminder. Hulehøj ved skovpavillonen er den mest velbevarede, men der er flere andre gravhøje, ligesom der er markante spor af en jernalderlandsby.

Ved Sortsø Gab på øens vestside ligger Skansen, som er velbevaret, men uden egentlig stiforbindelse.

Bogø var før 1943 helt afhængig af sine havne. I dag er kun Lindebroen og Skåningebroen intakte. De tjener begge rekreative formål med en lang række foreninger i forbindelse med søsportsaktiviteter. Lindebroen er færgested og marina med cafeteria, fiskerhuse og klubhuse. Skåningebroen er øens foretrukne badested. Vi ser et potentiale for udbygninger til gavn for friluftslivet og turismen.

Farødæmningen er med strande til begge sider et enestående rekreativt område. Området er meget anvendt af kitesurfere. Vi foreslår området udbygget med faciliteter på Farø, der dels kan tiltrække turister og dels kan være udgangspunkt for en mere organiseret dyrkning af kitesurfing. Lokalplanen for Farø muliggør denne udbygning.

Kultur – gammel og ny

Bogø har en spændende historie, og der er mange kulturminde.

Men Bogø har også et levende kulturliv for børn og voksne.

For børnene er der pasnings-, skole- og fritidstilbud-, fra vuggestue til ungdomsklub. Bogø Kostskole har dagelever fra børnehaveklasse til og med 10. klasse. Der er skolebibliotek.

Bogøs mange foreninger har en række børne- og ungdomsrettede aktiviteter. Der tilbydes f.eks. sejlerskole, ridning, gymnastik, tennis, volleyball, dans, rulleskøjteløb, badminton, fodbold, musikskole og et fitness-forløb for unge. Der er endvidere en selvstændig ungdomsklub samt en juniorklub.

Der er biblioteksbus hver uge.

For de voksne er der 2 jollelaug med fiskekonkurrencer og pålidelighedssejlad, en sejlklub med ugentlige kapsejladser og fælles udflugter, et fitnesscenter, en karateskole og en idrætsforening med badmintonafdeling, petanqueafdeling, tennisafdeling, fodboldafdeling, volleyballafdeling, løbe- og gangklub, gymnastikafdeling der også tilbyder zumba, selskabsdans og yogaundervisning – samt en bridgeafdeling. Et tekstillaug med ugentlige aktiviteter, en jagtforening og en lokalhistorisk forening. Bogø Pensionistforening afholder sammenkomster, udflugter og ferierejser. Der er aftenskolehold i zumba og rygtræning, og endelig er der Lauget for Brændevin og nordiske egnsretter.

Der er mange fælles arrangementer i løbet af året: Tøndeslagning til fastelavn, æggeløb, løpemarkeder, strandrensning, Bogø Revy (pinserevy), grundlovskørsel, 2-dages jazzfestival, kapsejladserne "Tærø Rundt", fællesspisninger, Running Dinner, Julerevy, det årlige Kartoffelløb og familieløbet "Pandekageløb", julemandens ankomst i møllen med procession igennem byen og julegudtjeneste, Møllelaugets julemarked og Tekstillaugets julemarked, foreningerne og Dagli' Brugsens årlige plantemarked – og sidste skud på stammen er Bogø IF's Tarteletlaug med fællesspisning.

Bogø kirke har mange tiltag året igennem med udflugter, fællesspisninger, koncerter og andre arrangementer.

Bosætning

Der kan opføres boliger ved huludfyldning. Vi skønner, at der er mulighed for 20 huse. Herudover er der byggemodnet 11 grunde ved Møllevænget.

Et nyt beboelsesområde kan udlægges på Farøvej op mod Smedestræde. Udstykning kræver, at der udarbejdes kommuneplantillæg og lokalplan.

Omkring byen er der større sommerhusområder. Området ved A. Johnsonsvej er ved lokalplan ændret til helårsområde. Det er værd at overveje yderligere områder inddraget som helårsområder.

Et løft af byen kræver en større grad af oprydning og vedligeholdelse. En samlet lokalplan for byen kunne medvirke hertil. Lokalrådet har taget initiativ til en årlig tematisk præmiering af gode tiltag til bygningsforskønnelse.

Erhverv

Bogøs største arbejdsplads er Bogø Kostskole/Idrætsefterskolen Grønsund. Øens anden større arbejdsplads, Jupiter Plast kører på vågeblus. Bogø er en landbrugsø, men antallet af arbejdspladser er relativt lavt.

Dagli'Brugsen spiller en stor rolle som øens dagligvarebutik og naturlige mødested. En gruppe frivillige bringer varer ud. Indtægterne går til Bogøs foreninger. Der findes på Bogø en række selvstændige erhvervsdrivende indenfor håndværk, kunsthåndværk og fremstilling af fødevarer. Der er bestræbelser om at samle salget af deres produkter.

Bevaringsværdige bygninger

FØR CHRESTEN BERG

Byen er præget af Bogø Hovedgade med enkelte gårde, men ellers huse der i vidt omfang skyldes søfartsbefolkningen. De største af husene benævnes kaptajnshuse.

Kirken er ubetinget Bogøs ældste bygningsværk. Sammen med sognegården slutter den Bogø Hovedgade mod nord. Sognegården er hjemsted for Bogø lokalhistoriske forening. Sognegården drives af Bogø menighedsråd.

Til de ældste bygninger hører Rytterskolen, som er renoveret til boliger, Bogø Mølle og Møllegården. Møllen er foreningsejet, medens Møllegården er i privat eje.

Midt på Bogø ligger sprøjtehuset, som trænger til renovering. Huset er foreningsejet.

Lidt væk fra hovedgaden ligger Hjemmeværnsgården, som er Bogøs gamle fattiggård.

CHRESTEN BERGS TID

Chresten Bergs virke har sat sig mange synlige spor.

Han oprettede navigationsskolen og boede i huset sydøst for skolebygningen. Begge bygninger trænger til at blive løftet. De rummer i dag boliger og er i privat eje.

Senere havde Chresten Berg sommerbolig i Villa Dana. Villa Dana er i dag en del af Bogø Kostskole.

Sammen med Christian Wad oprettede Chresten Berg Bogø Kostskole. Borgen er skolens ældste bygning. Senere er skolen udbygget med boafdelinger og skolebygninger og Idrætsefterskolen Grønsund er kommet til. Skolerne udgør en selvejende institution.

I Chresten Bergs tid blev Bogø Forsamlingshus opført som et kulturelt samlingssted. Det bruges stadig i stort omfang, men en fornyelse af husets faciliteter trænger sig på. Forsamlingshuset er foreningsejet.

Søfarten har sat sig yderligere spor i form af havne og af Bogø fyr. Havnene er i kommunalt eje, medens fyret er foreningsejet. Fyret er forfaldent, men dog ikke værre end at en renovering er overkommelig.

Søen præger stadig øen med mange foreninger i tilknytning til forskellige former for søsport. I den forbindelse er der opført mange klubhuse.

Træfærgen Ida er om sommeren et unikt symbol for Bogøs status inden dæmninger og broer gjorde øen landfast med Møn, Sjælland og Falster. Færgen er kommunalt ejet, men vedligeholdelsen er i vidt omfang lagt i hænderne på foreningen ”Idas venner”.

Bogø var et af de første steder, der fik elektricitetsværk. Selve bygningen eksisterer intakt. Den er i privat eje og bruges som værksted og bolig.

I Bogø Østerskov ligger skovpavillonen, et meget brugt samlingssted om sommeren. Skovpavillonen mangler ordentlige køkken- og toiletforhold. Skovejerne ejer også skovpavillonen.

Sammenfatning

Bogø har en rigt varieret natur. Bogø er rig på historiske og stadig aktive kulturminde. En samlet istandsættelse og fornyelse, der kan fastholde øen som et traditionsrigt og levende samfund, er ønskelig, for at Bogø stadig kan tiltrække aktive tilflyttere.

Med idrætscenter, der rummer to haller, fitnesscenter, fodboldbane, tennisbaner, klubhus og omklædningsfaciliteter, alt i foreningseje, er Bogø ikke blot et museum, men vi finder det væsentligt, at fortiden fastholdes i den synlige kulturarv.

Vi ønsker, at fortid, nutid og fremtid knyttes sammen for bevaring og udbygning af søfartsøen Bogø.

Den nære fremtid

Den nære fremtid

På naturområdet indleder vi et samarbejde med Vordingborg kommune om *etablering af trampestier*.

Det store projekt ved Bogø havn med 30 nye havnepladser, renovering af toilet- og badefaciliteter, etablering af havnecafé og ny terrasse mangler kun, at der etableres en *legeplads og shelters*. Finansieringen er på plads. (Bilag 1)

Bogø Kajakklub har projekter om etablering af *shelters og en bålplads* ved Skåningebroen. Bogø Skov vil opsætte *bænke* i Bogø Østerskov. (Bilag 2)

På det levende kulturområde kan Bogøs foreninger gennemføre og udvide aktiviteterne for børn og voksne uden støtte udefra. De mange tilbagevendende begivenheder kan fortsætte ved egne midler og sponsorstøtte.

På ungdomsområdet vil en gruppe gerne have penge til projektet: *Should I stay or should I go* (Bilag 3)

Bogø Sejlklub mangler midler til *udvidelse af klubhus*, så der skabes bedre forhold for ungdomssejlerne. (Bilag 4)

Bogø Forsamlingshus skal bruge penge til *etablering af handicaptolet* (Bilag 5)

Bogø Mølle, Sprøjtehuset og Bogø Fyr søger om penge til *istandsættelse* (Bilag 6, 7 og 8)

Den samlede økonomi fremgår af (Bilag 9)

HENVISNINGER

Kommuneplan

Lokalplaner

Evt. andre planer f.eks. havneplan, trafikplan, *naturplan*

Fredninger

Kortmateriale

Befolkningsprognoser

Alle Foto: Kresten Fjord